

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

VIII. An Propositiones de futuro contingenti absoluto & singulares habeant determinatam veritatem vel falsitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

CXXXVIII. Dices fortè, igitur hic actus omnes homines currunt, est verus & falsus.

CXXXIX. Respondeo, negando consequentiam; & ratio est; quia ille actus non tendit in sua objecta disparatè, sed quodammodò collectivè.

CXL. Confirmatur Resolutio, hic actus disparatè tendens in hæc objecta, Petrus currit; Paulus legit, æquivaleret duobus in illa tendentibus; sed eorum unus posset simul & semel esse verus, alter falsus, ergò, &c.

CXLI. Dices, bonum ex integra causa, malum ex quolibet defectu, ergò si ex parte unius objecti actus ille sit falsus, simpliciter dici debet falsus.

CXLII. Respondeo, negando consequentiam; quia, quandoquidem quodlibet objectum censetur adæquatum objectum, sic ut simul non consent per modum partialium unum totale, isti actui per respectum ad unum suam perfectionem totalem, & per respectum ad aliud suam imperfectionem totalem, relinquunt.

D V B I V M V I I I.

An Propositiones de futuro contingenti absolute & singulares habeant determinatam veritatem vel falsitatem.

CXLIII. **D**ixi 1°. singulares, quia de universis, an sint determinatè veræ vel falsæ, pauci dubitant; sed omnes communiter cum Aristotele, affirmant eas esse determinatè tales.

CXLIV. Dixi 2°. de futuro, quia ex Aristotele satis constat, illas, quæ sunt de præsentis & præteriti, etiam esse determinatè veras, vel falsas; quia res significata per illas determinatè est vel non est, fuit vel non fuit. Sed ante Resolutionem, sit

P A R A G R A P H V S I.

Prænotanda.

CXLV. **N**ota 1°. contingens posse sumi dupliciter: 1°. generaliter & latè, pro omni eo, quod ita est, ut potuerit non esse inspectà virtute causæ extrinsecæ; sive in creatæ, ad cuius inspectum contingenter existo; sive alicujus creatæ, ad cuius inspectum ignis contingenter ardet; quia per Deum mea existentia, per aquæ infusionem ardor ignis, impediri potest: 2°. specialiter & strictè pro electivo, aut eligibili, & tunc accipitur pro omni eo tantum, quod ita est virtute intrinsecæ libertatis, ut illà inspectà potuerit non esse, ut amor boni, ambulatio spontanea, &c.

CXLVI. Nota 2°. Propositionem de futuro posse assignari multiplicem: 1°. unam de futuro necessario, & est, (non quæ necessario est, quia nulla est talis Propositio, sed omnes contingenter sunt, ut consideranti patebit) quæ enuntiat objectum futurum necessario, ut *Anri-Christus erit animal rationale*. alterum de futuro contingenti, & est, quæ enuntiat objectum futurum contingens, sive electivum vel eligibile, ut *Anri-Christus erit amans, ambulans*, &c. 2°. Propositionem de præsentis, etiam esse multiplicem, unam determinatè veram (& idem est de falsa,) alteram necessario veram: determinatè vera, est illa, quæ ita conformis est suo objecto, ut non sit illi difformis, ut *Paulus scribit, Petrus est homo*. Necesario vera est illa, quæ ita conformis

est suo objecto, ut non potuerit attentà virtute liberi arbitrii esse illi difformis, ut *Petrus est homo*. 3^a est illa, quæ est contingenter vera, & est, quæ ita vera est, ut inspectà virtute liberi arbitrii, potuerit esse falsa, ut *Petrus scribit*: hinc patet eandem Propositionem determinatè veram posse esse contingenter, aut necessario veram, pro veritate objectiva sui objecti; necessario autem veram non posse ut talem, esse contingenter veram, & è contrà.

CXLVII. Nota 3°. necessitatem esse duplicem, unam absolutam, alteram ex suppositione: Absoluta est, quæ habetur nullà factà suppositione, ut necessitas existentie Dei. Necessitas ex suppositione est, quæ non habetur nisi factà aliquà suppositione, ut necessitas ambulationis Petri, supposito quòd videam Petrum ambulantem.

CXLVIII. Necessitas ex suppositione est triplex; scilicet, ex suppositione antecedente, ex suppositione concomitante, & ex suppositione consequente. 1ª est, ubi aliquid supponitur, quòd necessario antecedit, per modum causæ vel conditionis inferens, ut necessitas existentie caloris ex prævia suppositione, quòd ignis existat; necessitas combustionis stuparum siccarum, ex suppositione, quòd sit approximatio ignis ad illas. 2ª ubi aliquid supponitur concomitans, ut necessitas existentie loquelæ meæ, vel ambulationis, ex suppositione quòd loquar, vel ambulem. 3ª ubi aliquid supponitur consequens, ut necessitas loquelæ, vel ambulationis Petri, ex suppositione, quòd audiam ipsum loquentem, vel videam ambulantem. Hinc

CXLIX. Colliges, aliquid posse esse necessario futurum quadrupliciter. 1°. necessario necessitate absoluta; verum nihil datur futurum tale, quia nihil est futurum, nisi ex suppositione, quòd Deus permittat. 2°. necessario necessitate ortà ex suppositione antecedente, ut erit calor ex suppositione, quòd erit ignis: 3°. ex suppositione concomitante, ut loquar ex suppositione, quòd loquar: 4°. ex suppositione consequente, ut loquar ex suppositione, quòd me loquentem audiam. His

CL. Adde 1°. varios hic docere, necessitatem ortam ex suppositione antecedente evertere libertatem, sive strictam in objecto contingentiam; quia, cum necessario sequatur ad præsuppositam causam, sive efficientem, sive conditionalem, causa illud necessario ponit, ac proinde ita est, ut vel etiam attentà virtute suæ causæ, non potuerit non esse; quòd verò est liberum sive strictè contingens, ita est, ut saltem attentà virtute suæ causæ potuerit non esse. Alii id omnino negant; nos, cum id ad concordiam libertatis cum gratia reduci videatur, prudenter super sedendum putamus, præsertim cum verisimilius sit productionem Spiritus Sancti, sic esse liberam, ut contingens non sit, quòd alibi auctoritate & ratione probamus cum Magistro Nostro de Bachone in 1um. Sent. Dist. 11. q. 1. art. 3.

CLI. Adde 2°. necessitatem ortam ex suppositione concomitante, vel consequente non evertere libertatem, vel etiam strictam contingentiam in objecto, quia illa suppositio concomitatur solum, vel subsequitur strictam objecti contingentiam, non secus ac liberam causam objecti, à qua est dicta contingentia.

CLII. Adde 3°. necessitatem ortam ex suppositione antecedente, non malè aliter vocari necessitatem consequentis; quia per illam unum necessario alterum tamquam causam suam necessariam consequitur;